

Попуњава ученик:

Назив школе _____

Седиште школе _____

Образовни профил

Комерцијалиста - оглед

Име и презиме ученика _____

Датум одржавања испита _____

МАТУРСКИ ИСПИТ

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Попуњава испитна комисија

СКАЛА ЗА ПРЕВОЂЕЊЕ БОДОВА У УСПЕХ

Постигнут број бодова

Успех

до 50

недовољан (1)

50,5 – 63

довољан (2)

63,5 – 75

добар (3)

75,5 – 87

врло добар (4)

87,5 - 100

одличан (5)

ПОСТИГНУТ
БРОЈ БОДОВА

/ 100

ОЦЕНА

_____ ()

Чланови испитне комисије:

1. _____
2. _____
3. _____

Датум прегледа теста: _____

УПУТСТВО ЗА РАД

- Тест који треба да решите има 42 задатка. За рад је предвиђено 180 минута.
- Сваки задатак пажљиво прочитајте, размислите о томе шта се у задатку тражи и пратите упутства о начину на који треба да га решите (заокруживање, повезивање, дописивање и друго).
- Задатке решавајте хемијском оловком. Током рада можете да користите графитну оловку и гумицу. Пре него што предате тест, проверите своје одговоре још једном, а затим оне одговоре који су написани графитном оловком подебљајте хемијском. Одговор који је написан само графитном оловком неће бити признат, као ни одговор који је прецртан или исправљен хемијском оловком. Уколико се у задатку тражи и приказ поступка рада, потребно је да и њега испишете хемијском оловком.
- Важно је да пажљиво одговарате на питања јер **сваки нетачан одговор (део одговора) доноси 0 бодова за задатак у целини.**
- Ако решавање задатака завршите раније, предајте тест и тихо изађите да се не би ометао рад других.

Желимо Вам много успеха у раду!

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

1. Монопол је:

1. Стање на тржишту у коме на страни понуде имамо једног понуђача а на страни тражње мноштво купаца
2. Стање на тржишту у коме на страни понуде имамо мањи број понуђача а на страни тражње мноштво купаца
3. Стање на тржишту у коме на страни понуде имамо мноштво понуђача а на страни тражње једног купца

	/	1
--	---	----------

2. Трговински биланс обухвата:

1. однос између укупних новчаних примања и плаћања према иностранству
2. сва плаћања по основу увоза и дознаке из иностранства
3. приливе и плаћања царинских дажбина по основу оствареног извоза и увоза
4. однос између укупних јавних прихода и јавних расхода државе у одређеном периоду
5. однос између укупног увоза и извоза у одређеном периоду

	/	1
--	---	----------

3. ЦМР представља:

1. Међународни царински документ
2. Међународни банкарски документ
3. Међународни товарни лист
4. Међународни документ наплате

	/	1
--	---	----------

4. На девизном рачуну предузећа имате 20.000,00 €. Нова вредност 1€=107,00 динара. Стара вредност за 1€=100,00 динара. Мера коју је држава званично предузела је:

1. девалвација
2. ревалвација
3. апресијација
4. депресијација

	/	1
--	---	----------

5. Сопствена меница је исправа у законом одређеној форми којом:

1. се њен издавалац (трасант) обавезује да у року плати у њој означену суму лицу одређеном у меници
2. издавалац вуче меничну обавезу на другог дужника који врши исплату меничне суме када она доспе за плаћање
3. трасант трасира меничну обавезу на трасата који врши исплату меничне суме ремитенту када она доспе за плаћање

	/	1
--	---	----------

6. Издаја је меница за осигурање стамбеног кредита.
На меници се уписује следеће:

1. износ одобреног кредита, подаци и потпис трасанта
2. подаци трасата, подаци и потпис трасанта
3. подаци и потпис трасанта

	/	1
--	---	----------

7. Хартије од вредности представљају документа којима се обећава исплата:

1. права, камате, зараде или дивиденде
2. новца, камате, зараде или дивиденде
3. потраживања, камате, зараде или дивиденде

	/	1
--	---	---

8. Свака хартија од вредности мора да поседује одређена својства тј. да испуни следеће услове:

1. да је у тој исправи садржано неко грађанско (имовинско) право
2. да постојање и остварење имовинског права није повезано са постојањем хартија од вредности
3. да је у усменој или писменој форми

	/	1
--	---	---

9. Исплата менице се врши:

1. у месту трасанта ако другачије није одређено меницом
2. у месту трасата ако другачије није одређено меницом
3. у месту ремитента ако другачије није одређено меницом

	/	2
--	---	---

10. У марту текуће године, вредност домаће валуте износила је 1 € = 100,00 РСД. У мају текуће године извршена је ревалвација домаће валуте за 5%. Након извршене ревалвације вредност домаће валуте износила је:

1. 1 € = 95,00 РСД
2. 1 € = 105,00 РСД
3. 1 € = 100,50 РСД

	/	2
--	---	---

11. Дана 7. маја текуће године вредност 1 € = 115,00 РСД. Дана 8. маја исте године извршена је промена вредности домаће валуте, па је нова вредност 1 € = 113,00 РСД. Настала промена назива се:

1. Депресијација
2. Ревалвација
3. Инфлација
4. Дефлација

	/	2
--	---	---

У следећим задацима заокружите бројеве испред тражених одговора

12. Функционална вредност новца зависи од:

1. односа понуде и тражње
2. односа куповне снаге новца и цена робе и услуга
3. односа цена и вредности робе
4. односа девизног курса и домаће валуте
5. односа робних и куповних фондова

	/	2
--	---	---

13. Дана 01.06. текуће године стигла је меница од купца на 150.000,00 динара која доспева за 30 дана, истог дана доспева меница коју сте издали добављачу на 150.000,00 динара. Процени које меничне радње можеш предузети у конкретној ситуацији.

	/	2
--	---	---

1. есконтовање менице
2. цесија менице
3. наплата менице
4. индосирање менице
5. издавање нове менице добављачу
6. акцептирање

14. Обртна средства у трговинском предузећу се јављају у облику:

	/	2
--	---	---

1. робе
2. новца
3. права
4. оснивачких улагања

15. Заокружити бројеве испред тачних тврдњи:

	/	2
--	---	---

1. Посебно кредитно писмо се може наплатити само у једној банци
2. Посебно кредитно писмо се може наплатити у свим банкама у иностранству
3. Исплата по кредитном писму може бити извршена само једном
4. Исплата по кредитном писму може бити извршена и парцијално
5. Циркуларно кредитно писмо се може наплатити само у једној банци

16. Престанак меничних права и обавеза најчешће настаје због:

	/	2
--	---	---

1. стечаја привредног друштва – дужника по меници
2. наплате меничног дуга судским путем
3. исплате менице
4. поништења менице

17. За функционисање трговине на велико неопходни услови су:

	/	3
--	---	---

1. кадрови
2. основна средства
3. обртна средства
4. транспортна средства
5. складишни простор
6. грађевински објекти

18. Према нашим законским прописима нарушавање конкуренције је систематизовано у следећим односима:

	/	4
--	---	---

1. моносоно деловање
2. монополистичко деловање
3. шпекулација
4. ограничавање тржишта
5. нелојална конкуренција
6. фер конкуренција
7. картелски споразуми
8. синдикално деловање

Допуните следеће реченице и табеле

19. У ситуацији када спољнотрговинско привредно друштво увози робу ради даље продаје на тржиште треће земље, у питању је спољнотрговински посао који се зове _____.

	/	1
--	---	----------

20. Оптимална усклађеност између укупне количине новца у оптицају (понуда новца) и потреба привреде за тим новцем (тражња новца) назива се _____.

	/	1
--	---	----------

21. Попунити табелу разврставајући дате тржишне институције стављањем + у одговарајуће поље:

	Тржнице на велико	Шопинг центри	Аукције	Хипер маркети	Сајмови узорака	Пијаце	Робне берзе	Привред не изложбе
Тржишне институције grosистичког типа								
Тржишне институције за послове малопродаје								

	/	2
--	---	----------

22. ПЛАН ПОТРЕБНИХ ОБРТНИХ СРЕДСТАВА

Редни број	Елементи ангажовања обртних средстава	Промет	Коефицијент обрта	
1	2	3	4	5
1.	Залихе потрошног материјала	60.000,00	4	
2.	Залихе робе	1.000.000,00	8	
3.	Потраживања од купаца	300.000,00	5	
	Свега:	1.360.000,00		

	/	4
--	---	----------

У следећим задацима сажето написати или нацртати одговор

23. Дефинисати појам трговинског биланса:

	/	1
--	---	----------

24. Издао си меницу добављачу 20.05. текуће године на износ од 900.000,00 динара са роком доспећа 90 дана. Меницу је авалирала пословна банка у питању је делимичан авал. На дан доспећа менице стање на текућем рачуну је 700.000,00 динара.

	/	2
--	---	---

На основу анализе настале ситуације објасни ко ће и колико извршити плаћање у моменту доспелости менице.

25. Навести врсте трошења основних средстава.

	/	2
--	---	---

26. Запослен си у ПД „Стинг“, из Параћина које се бави прометом робе широке потрошње. На предстојећем састанку треба да презентујеш структуру обртних средстава твог ПД. Средства твог ПД су следећа: новчана средства на текућем рачуну, потраживања, роба у складишту, пословна зграда, путнички аутомобил, роба у продавницама, виљушкар, новац у благајни, средства за хигијену, материјал за паковање.

	/	2
--	---	---

Разграничи обртна средства у робном и новчаном облику у твој ПД

Робни облик обртних средстава	Новчани облик обртних средстава

27. Радиш као референт набавке и продаје у привредном друштву „Зора“ из Београда, које се бави прометом робе широке потрошње. Класичне продавнице су представљале облик малопродаје који је до сада преовлађивао у вашој малопродајној мрежи. Руководство ПД је одлучило да у наредном периоду отвори две продавнице самоуслужног типа. Пре него што предузме овај корак, шеф од тебе тражи да анализираш предности самоуслужног типа продаје са становишта потрошача у односу на класичан облик продаје.

	/	3
--	---	---

28. Радиш као референт комерцијалне службе у привредном друштву за производњу и промет дечије конфекције. Због недостатка памука шеф производње сазива састанак колегијума привредног друштва. На том састанку он предлаже да се серија дечијих тренерки за сталног купца произведе уз веће учешће полиакрила а мање учешће памука којег нема довољно. На декларацији поменуте серије дечијих тренерки стоји 100% памук. Ти се са овим предлогом не слажеш. Образложи свој став колегама.

	/	4
--	---	---

У следећим задацима израчунати и написати одговарајући резултат

29. Подносите на есконт меницу, која гласи на 1.000.000,00 динара 40 дана пре рока доспећа, уз есконтну стопу 10% на годишњем нивоу.

	/	2
--	---	---

Приказати износ који ће бити пребачен на ваш текући рачун

Простор за рад:

--

30. У циљу извршења плаћања обавеза према инопартнеру, потребно је извршити куповину девизних средстава за плаћање тог увоза. Предмет плаћања је увоз у износу од 45.200,00CHF. На сајту пословне банке објављена је курсна листа и на дан плаћања куповна вредност швајцарског франка је 1CHF = 92,50 РСД, средњи курс је 1 CHF = 93,00 а продајни курс је 1CHF = 93,50 РСД
Израчунај колико је динарских средстава потребно за куповину девиза и плаћање наведеног увоза

	/	2
--	---	---

Простор за рад:

--

-
31. Запослен си у привредном друштву које се бави трговином на велико. За потребе складишта набављен је виљушкар чија је фактурна вредност 1.500.000,00 динара. Трошкови превоза износе 50.000,00 динара. Израчунај набавну вредност виљушкара.

	/	2
--	---	---

Простор за рад:

Набавна вредност виљушкара износи: _____

32. ПД „Случајно“ из Сомбора је по уговору о лизингу извршило увоз машине за обраду дрвета вредности 28.000,00 €. Уговором је предвиђен лизинг у трајању од 3 године, по истеку тог рока вршиће се коначно царињење машине, умањене вредности за 10%. Годишњи закуп машине износи 400,00 €. Царинска стопа за машину је 5%, а трошкови превоза и осигурања падају на терет продавца. Израчунај набавну вредност машине по истеку лизинга.

	/	3
--	---	---

Простор за рад:

Набавна вредност машине по истеку лизинга је _____ €.

33. Вредност пшенице на светском тржишту је 260 \$ / т, а тоне кафе 2600 \$ / тони. Ако је планиран извоз 1.000 т кафе, израчунај колико се пшенице може добити компензацијом.

	/	3
--	---	---

Простор за рад:

34. Привредно друштво "Пертлица" Сента има следеће стање средстава и извора средстава:
грађевински објекти 8.000.000; материјал 350.000; дугорочни кредит 1.200.000;
текући рачун 225.000; опрема 3.250.000; купци 155.000; Добављачи 240.000;
краткорочни кредит 300.000; Роба 920.000, капитал 11.160.000.

	/	4
--	---	---

Израчунати вредности:

1. активе _____
2. пословних средстава _____
3. обртних средстава _____
4. пасиве _____

Прикажи поступак израчунавања.

Простор за рад:

35. Дана 17. 03. текуће године извршен је увоз 5 тона свежег јунећег меса из Бразила по цени 4.800,00 \$/тони, девизни курс 1\$ - 84,50 динара. Уговорен је паритет DAT лука Београд. Царињење се врши по стопи од 12 %. Израчунај укупне увозне дажбине за наведени увоз.

	/	5
--	---	---

Простор за рад:

36. Стигла је понуда за увоз машине од инопартнера. Курс 1€ = 115,00 динара, фактурна вредност машине 2.000,00 €, трошкови превоза и осигурања **до границе**: 10.000,00 динара, **од границе** 8.000,00 динара. Царинска стопа 5 %. Израчунај укупне увозне дажбине за наведени увоз:

	/	5
--	---	---

Простор за рад:

У следећим задацима повежите и уредите појмове према захтеву

37. Са леве стране наведене су врсте финансијских тржишта, а са десне стране објашњења истих. На линији испред одређене врсте финансијског тржишта упиши редни број припадајућег објашњења.

	/	2
--	---	----------

_____ тржиште новца	1. тржиште дугорочним финансијским инструментима
_____ тржиште капитала	2. тржиште девиза и хартија од вредности
_____ девизно тржиште	3. тржиште краткорочним финансијским инструментима
	4. тржиште на коме се врши купопродаја страних средства плаћања

38. На линијама испред наведених активности упиши редне бројеве којима ћеш успоставити хронолошки редослед међусобно условљених активности у процедури увоза. Први корак означи са 1.

	/	3
--	---	----------

_____ Плаћање царинских дажбина	
_____ Увозна калкулација	
_____ Чврста поруцбина робе из иностранства	
_____ Диспозиција шпедитеру уз прибављање потребних дозвола за увоз	
_____ Увозно царињење робе	
_____ Пријављивање робе на граничном прелазу	

39. Са леве стране су наведене карактеристике инструмената платног промета са иностранством, а са десне инструменти платног промета. На линију испред инструмента платног промета упиши редни број карактеристике која га одређује и разликује од осталих инструмената.

	/	4
--	---	----------

1. Издаје банка извозника за случај неизвршења уговореног посла	_____ Међународни чек
2. У време издавања дужник мора имати средства на рачуну	_____ Међународна меница
3. Не може да гласи на доносиоца	_____ Међународни банкарски инкасо
4. Може се наплатити достављањем докумената банци	_____ Гаранција за повраћај аванса
5. Плаћање се врши увек по извршеној испоруци робе преко банака	
6. Наплаћује се пошто увозник достави банци налог за извршење дознаке у иностранство	

40. Са леве стране су објашњени основни појмови везани за царинење робе, а са десне њихови називи. На линију испред назива упиши редни број карактеристике која га одређује и објашњава.

	/	4
--	---	---

1. Све ствари које се у царинско подручје увозе и које се из тог подручја извозе. _____ царинска стопа
2. Номенклатура свих роба са њиховим наименовањима, тарифним бројем и царинским стопама. _____ царина
3. Представља проценат царине који се примењује на царинску вредност робе. _____ царинско складиште
4. Територија на којој се спроводе царински институти. Ограничена је царинском линијом. _____ царинска тарифа
5. Отворен, наткривен или затворени простор у коме се чува увезена, још неоцарињена роба.
6. Дажбина која се наплаћује за страну робу која се увози на царинско подручје неке земље.
7. Може да буде домаће и страно, преференцијално и непреференцијално.
8. Место које је на законом утврђени начин одређен за промет путника, робе и саобраћајних средстава.

41. Са леве стране су наведене функције новца, а са десне се налазе објашњења функција. На линији испред функције новца упиши редни број објашњења за конкретну функцију:

	/	4
--	---	---

_____ новац као мера вредности	1. одваја фазу куповине од фазе плаћања
_____ новац као средство промета	2. повлачење новца у виду штедње
_____ новац као средство плаћања	3. изражава вредност свих других роба
_____ новац као благо	4. злато као једина универзална монета
	5. стварно присуство новца у моменту размене

42. Са леве стране наведени су чек и меница, а са десне налазе се њихове карактеристике. На линији испред чека и менице упиши редне бројеве припадајућих карактеристика

	/	4
--	---	---

_____ чек	1. покриће мора да постоји и у тренутку издавања
_____ меница	2. доспева одмах по издавању
	3. врши се акцептирање
	4. издаје се само у једном примерку
	5. покриће мора да буде само у тренутку доспелости
	6. постоји опозив